

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDÉKEN.

Egy évre ... 84 kor.
Fél évre ... 42 kor.
Egy negyed évre 21 kor.
Egy hóra ... 7 kor.

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csonádi egyenlő
vannak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 22.

KIADÓHIVATAL:

Arad Nyomda Résvény-
Társaság.

Közet főharcg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 22.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, november 4.

A románok nem léphetik át a demarkacionális vonalat.

Megkönnyebbülés.

Az ébredés, a feleszmélés hángja érkezik az egész országból. Örök törvények irányítják a népek életét is és ezek éppen olyanok, mint a természet törvényei amelyek egyensúlyban tartják a világréndszert. Az elnyomásnak, az elnémitásnak határán ott várakozik az az erő, amely az érvényesülésének pillanatában működésbe lép. Előre volt látható, hogy a gyulafehérvári nemzetgyűlés határozatainak visszahángja kél a mélyen sujtató magyarság körében és imé Marosvásárhely már hallatta a jáját, a felső vidéki megyék lakossága is kifejezte tiltakozását az ellen, hogy elszakítsák őket Magyarországtól.

Megszállott területen élni, megszállott város polgárának lenni, nem tartozik a paradicsomi állapotok közé. Még akkor sem, ha tudjuk, hogy a megszálló csapatok nem ellenségként közelednek s részükre semmi fájdalmat keltő atrocitás nem várható. Nem is szabad rossz néven venni, ha a megszállás hallatára megrendültek a magyar szívek, hiszen éppen a magyar karakter az, amelyik nehezen tudja elviselni az elnyomatást s a magyar lélek az, amelyik csak a teljes szabadság levegőjében tudja teljes erejét kifejteni.

Megvagyunk győződve arról, hogy az Erdélyt és Magyarországot román részeit megszállni készülő román reguláris hadsereg kultúrkatonáság, csak úgy, mint az aradi várban állomásozó szerbek, akik eddig csak szimpátiát gyűjtöttek maguknak. Erről beszél minden híradás azokról a területekről, melyeken eddig átvonult a román megszálló sereg s hogy sem bosszu, sem erőszak nem vezérli, hanem egyedül és kizárólag a rend fentartása és a gonosz indulatok megfékezése.

Mégis — hiába tagadnók! — szívünk mélyén lázad az az ősi magyar indulat, mely idegen igát nem volt képes tűrni soha. Kérdéskérdésre halmozódik lelkünkben: — Szükség van-e a magyar nemzet ilyen megalázására? Szükség van-e a fegyverekre ott, ahol nincs ellenállás többé s az erőszaknak van-e joga ott, ahol egy újjászületett államformában testvéri szeretettel osztunk meg mindenkivel minden jogot?

Tudjuk, hogy a román megszállás csak addig tart, míg a békekonferencia lezárja a nemzetek pörös aktáit, még sem tudjuk ébrenlétünk perceit a tiszta nyugalomnak adni s éjjeli álmunkat zavartalanul végig álmodni. Szünetlenül ott lebeg előttünk szép szomorú színek megkínzott teste, melyre sebek betűvel írták és írják legújabb korszakának csodálatos történetét.

Ez a néma és mégis messzehangzó bánat, a szomorú lemondás csöndjének ez az ékesen szóló siralma, mint a szemekből kilángoló panasza eljutott a nagy nyugati nemzetek tanácsához is, ahol messze jövődők békéjének zavartalanán dolgoznak. Ott nem kizárólagosan imperialista álmok rabjai ülnek, messzelátó, gondolkodó férfiak is tanácskoznak ottan, ahol a legyőzött nemzetek bánatának is akadhat megszívű megérzője.

Igy kell lenni. Szeretnők kiolvasni ezt abból a hírből, melyet ma hozott nekünk a jó hírrel mostanában oly nagy mériékben fukarkodó táviró huzal. Arról van e hírben szó, hogy — az entente hadvezetőség megállást parancsolt Ferdinánd király csapatainak, melyek nem jöhetnek túl a demarkacionális vonalon. Ha ez igaz, úgy Arad városa és Arad megye is elkerüli a román megszállást. A jelentés szerint az entente túlzottan látja azt a mohó harcot, melyet a körülöttünk élő nemzetek a magyar területekkel szemben elkövetnek. A megnyilvánuló mértéktelen hódítási vágy láttára felmerül a kérdés: meddig vonulnak előre a megszálló csapatok? E kérdésre, illetékes helyről, ma a következő megnyugtató felvilágosítást kaptuk:

A románok és szerbek az eddigi jelek szerint kénytelenek lesznek a demarkacionális vonalat tiszteletben tartani. Az entente főparancsnokság, melynek a szerződések megtartásáról európai fogalmak vannak, a most felolvt tárgyalásokon nem hagyott kétséget arra nézve,

hogy a megállapodások megszegését nem fogja megengedni. Biztosítékul az előnyomuló román csapatok francia tisztek vezetéke és rendelkezése alá kerülnek, amit a magyar kormány bizonyára nagy megnyugvással fog fogadni.

Valóban úgy fogadjuk: megnyugvással, reménységgel, jövőnkbe vetett hitünk újraéledésével. A világ nagy nemzetei nem lehetnek ellenségeink ma, midőn tisztán áll előttük: menyire martírjai, jóhiszemű áldozatai vagyunk a világháborúnak. A szabad francia nemzet, mely a leghivatottabb arra, hogy megtelje egy nemzet szabadságvágyait, saját fiatait küldi el hozzánk, megszálló hadseregek ellenőrzőjéül s tiszteletben kívánja tartani szerződés biztosította jogainkat. Ujjongni szeretnénk, midőn e gondolat fénye megvilágítja a borus magyar horizontot. Nem vész ki tehát végképen a jogtiszelet, az emberiség s nem igaz, hogy szabad prédái vagyunk az új imperialistikus törekvéseknek. Nem igaz, hogy védtelenül állunk a zivatarban s mivelünk elégtük ki az éhezők, étvágyát! Nem igaz, hogy testvértelenek vagyunk, hogy nincs barátunk s szomorú vádlottként kell állanunk a világ nemzeteinek areopágja előtt!

Emeld fel fejed elcsüggedt magyar nép! A kishitűség szálljon el szivedből, mint egy gonosz álom, melynek lidércnyomása borzalmas képeket festetett eléd a széthullásról, egy nép haláláról. Nem igaz. Légy erős. A szenvedések utja is véget ér.

Magyarok ébredése.

(Tiltakozás a gyulafehérvári határozat ellen. — Az északi megyék akolója az integritásért.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: A turóczenimartoni delegátusok tárgyalásairól kiszivárgott hírek, de még inkább a gyulafehérvári nemzetgyűlés határozataival valósággal megdöbbentették az ország népét. Az egész országból olyan hírek érkeznek, hogy az érdekelt országrészek polgársága a legerőteljesebb szervezkedésre készül az elszakadási törekvések ellen. Mindenfelé a kétségbeesésnek, a vádnak, fenyegetőzésnek tiltakozása hallatszik. Az első jajszó a magyarság székhelyén, Marosvásárhelyen hangzott fel, ahol a polgárság a legerősebben szervezkedik az elszakadás ellen.

A polgárság és Nemzeti Tanács Antalffy-Nagy Endre elnöklésével ülést tartott és elkeseredett hangon tiltakoztak az elszakadás ellen. A gyűlésen beszélt szónokok egyhan-

guan azt fejezték ki, hogy Erdély elszakadásába sohase nyugodnának bele és bármiféle politikai változás, amely a nép legszélesebb rétegeinek megkérdezése nélkül, akár a románok, akár a béketárgyaláson résztvevő entente presszióra vinnék keresztül, gyógyíthatatlan sebet ütne Erdély mindama népeinek szívére, amelyek nem rajonganak a Romániához való csatlakozásért.

A Nemzeti Tanács végül tiltakozó sürgönyt menesztett a kormányhoz, kérve a román nemzetgyűlésnek sürgős és hathatós ellen-súlyozását.

Nagyváradról jelentik: A gyulafehérvári nemzetgyűlés határozatát a biharmenyel romániaság nyugodtan fogadta. A cséffai járás román küldöttsége felkereste tegnap a főszolgabíró és közölte vele, hogy a román lakosok

semmiképen sem szándékozik Magyarországtól elszakadni. Több község románjai azzal bucsuztak el a nemzetgyűlésre utazó delegátusoktól, hogy ha megszavazzák az elszakadást, ne merjenek visszajönni. Bihar megye székházára, mint ismeretes, a román gárda kitzte a román lobogót, ami kínos feltűnést keltett. De mellette nemsokára megjelent a magyar trikolor is. A jogászfijúság néma menetben a vármegyeháza elé vonult és elénekelte a himnuszot. A román gárdisták ezután a román zászlót tapintatosan bevonták.

Még érdekesebb határozatok híre érkezik az északi vármegyékből.

Sárosvármegye lakossága hétfőn tiltakozó ülést tartott és feliratban kérte a kormányt, hogy ne határozzon a vármegye hovatartozásának kérdésében mindaddig, amíg Sárosmegye magyarságának és tótságának kívánságait meg nem hallgatja. Kijelenti a Nemzeti Tanács, hogy a Csehországhoz való csatlakozás gondolatától irtózkodó maroknyi nép érdekére való tekintettel inkább külön álló köztársasággá kiáltja ki magát, amelynek védelmét a nemzetek közös oltalma alá helyezi.

Homoródn a tótokból és magyarokból álló Nemzeti Tanács elítéli minden elszakadási törekvést és kéri, hogy az iskolákban állítsák vissza a magyar nyelv tanítását, mert a tótszülők szívesen látják, ha gyermekeik az iskolában a magyar nyelvet elsajátítják.

A felvidéki szászok nevében Lőcsé és Iglo városok küldöttei kéri a kormányt, hogy arra való hivatkozással, hogy a megye lakosságának 75 százaléka nem tót, tiltakoznak a tót imperium ellen.

A felvidéki bányavárosok együttes akcióját *Selmecbánya* szervezi. Azt kéri a bányavárosok, amennyiben a tót imperium az egész felvidékre kiterjedne, a kormány eszközölje ki a béketárgyalásokon a tiszta szász és magyar városok teljes függetlenségét.

Megmozdultak a keleti tótok is. Az Eperjesen székelő *Vichodna-Szlovenska Rada* elnöke, *Korcsók Győző* ma Budapestre érkezett és egy újságíró előtt a következőképp nyilatkozott:

— Azért jöttem, hogy *Jászi Oszkár* nemzetiségi miniszternél tiltakozzam a turócsmártomi kiküldöttekkel folytatott tárgyalások ellen. Mi teljes autonómiát akarunk és

sorsunkat sokkal jobban látjuk biztosítva a magyar állam keretében mint a csehekhez való csatlakozással.

— Itt Budapesten azzal a felfogással találkoztam, hogy a keleti tótoknak erre irányuló mozgalmá nem elég komoly és nem jelenti a nép akaratát. Nagy tévedés ez! A nép igenis velünk van.

Korcsók a déli órákban megjelent *Jászi* miniszternél, aki nyomban fogadta őt.

— Bővíül a kormány. Budapestről jelentik: A legutóbbi minisztertanácson az a terv merült fel, hogy a szociálistáknak még egy miniszteri tárcát adjanak. A kérdést valószínűleg úgy oldják meg, hogy dr. *Kunfi Zsigmond* távozik a népjóléti miniszterium éléről, de azért mint tárca nélküli miniszter tovább is tagja marad a kabinetnek. A kormánynak az a terve, hogy a népjóléti miniszteriumot a szociáldemokrata-párt egyik tagja vegye át. Mellette két államtitkár lesz: egy *Károlyi-póti* és egy radikális.

Mackensen tábornagy Aradon

(A marsall vacsorája. — Holnap Nagyváradra utazik.)

Ma délután hatalmas, szürke autók száguldottak végig a városban. Máskor fel sem tűntek a német katonai autók: a város közönsége már megszokta, hogy a német hadsereg gépkocsijai Aradon vonulnak át. A ma délutáni felvonulás azonban feltűnést keltett, mert az egyik gépkocsiban feltűnt *Mackensen* tábornagy jellegzetes, fényképekről ismert markáns arca. Az emberek megálltak a korzón és hosszasan néztek a német hadvezér gépkocsija után, amely a polgári leányiskolában levő térparancsnokság előtt állott meg. *Fiedler* Imre térparancsnok fogadta a magasrangú vendéget és kíséretét és felajánlotta saját lakását a tábornagnak, aki a vendéglátást köszönettel fogadta el.

Mackensen és kísérete ezután a Központszálló elé hajtatott. A kávéház — uzsonna idő lévén — zsufolásig telve volt német tisztekkel, a mi tisztjeinkkel, német altisztekkel és polgári közönséggel. A cigány javában játszott, amikor híre terjedt a kávéházban, hogy Mackensen megérkezett. Egyszerre lőtás-futás támadt a kávéházban, mindenki látni akarta a híres hadvezért, aki azonban nem jelent meg a kávéházban, hanem a szálló éttermébe vonult vissza.

Nemsokára megjelent a kávéházban egy szikár termetű, elegáns német kapitány, a tábornagy szárnysegédje és tárgyalni kezdett a kávéház bérletjével, akivel megegyezett abban, hogy este 6 órakor egy különszobában vacsorát szolgál fel a tábornagnak és három tagból álló szűkebbkörű kíséretének. A kávéház kis kártyaszobájában terítették fel Mackensennek és három társának.

Pontban este 6 órakor a szálló felső bejött a kávéházba Mackensen *von Klöffel* vezérkari őrnagy, egy másik ezredes és a szárnysegéd kíséretében és bevonult a különhelyiségbe. A kávéház közönsége a kávéház hátsó része felé tödült, hogy láthassa a tábornagyot, aki szürke német tábort egyenruhában volt. A különszoba ajtaja azonban becsukódott és a közönség nem elégithette ki kíváncsiságát. Néhány perc múlva kijött a szobából *von Klöffel* vezérkari őrnagy. — Az *Aradi Közlöny* munkatársa megkérte az őrnagyot, eszközölje ki, hogy a tábornagy néhány percre fogadja. Az őrnagy visszatért a szobába, nemsokára ismét megjelent és a következőket mondotta:

— Ő Excellenciája nagyon kéri Önt, hogy ne nehezteljen, ha nincs abban a helyzetben, hogy Önt fogadja. A tábornagy annak az az elve, hogy *nem nyilatkozik a sajtó képviselői előtt*. Ettől az elvétől nem tért el Bukarestben sem. Nagyon kéri Önt, ne nehezteljen ezért és ne tekintse vonakodásának olvannak, mintha az aradi sajtót negligálná, ami teljesen távol áll tőle.

— Engedje meg őrnagy ur, hogy egy kérdést intézzek Önhöz. Honnan jött a tábornagy ur és mikor utazik el Aradról?

— Mi most *Szászsebesről* jöttünk. Hogy meddig maradunk Aradon, azt ebben a pillanatban sem én, sem Ő excellenciája nem tudjuk. Utasításokat várunk és ezektől függ elutazásunk időpontja és az is, hogy merre vesszük utunkat. Köszönöm az aradi sajtó érdeklődését és ismételten kérem elnézését.

Az őrnagy visszatért a különszobába, ahol a tábornagy szűk meghitt körben fejezte be vacsoráját.

Körülbelül este 8 óráig tartott a vacsora. Ekkor Mackensen asztalt bontott és *von Klöffel* őrnagy kíséretében autójába szállt, amelyen *Fiedler* őrnagy lakására hajtatott.

A tábornagy környezetéből azt az értesítést kaptuk, hogy Mackensen aradi utazásának semmi különös célzata nincsen. Szászsebesről jött a tábornagy és teljes kísérete hét gépkocsin. Minthogy délután érkeztek meg, nem akartak tovább utazni s így maradtak Aradon. Valószínűleg holnap délután utazik Mackensen Nagyváradra.

KÖZELELMÉZES.

× **Megszűnt az olcsó marhalus.** A közéletmezési vállalat közli, hogy mivel az olcsón vásárolt vágómarha elfogyott, holnaptól kezdve újból a régi maximális árak lépnek érvénybe.

× **Hatósági cikkeket elárúsító kereskedők és pékek.** Felhívom a hatósági cikkeket elárúsító kereskedőket és pékeket, hogy a kiosztásra kerülő 3 havi lisztkontingens kiosztásának módosítási megállapítására tartandó értekezleten folyó hó 4-én, szerdán délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében okvetlenül jelenjenek meg. — Közéletmezési hivatal vezető.

× **Felvágotnak legmagasabb áral.** Az ár-megállapító bizottság határozatához képest az alkalmi élelmiszerárak, illetve a háború tartalma alatt keletkezett élelmiszer kereskedők által forgalomba hozott sertés húsból készült felvágottaknak, valamint sonka és szalonnának kicsinybevitel eladási árait, melyeknél több semmiesetre sem követhető, a következőkben állapítom meg. Kenyér szalonna 15, füstölt szalonna 15, fehér abált szalonna 15, tepertő 11, füstölt kolbász 17, véres hurka 8, Nyers sütni való kolbász 12, Májas hurka 8, füstölt disznó-sajt 10, füstölt nyers sonka 16, füstölt sonka főve 28, füstölt oldalas főve 18, füstölt oldalas nyersen 14, füstölt karaj nyersen 18, füstölt karaj főve 22, virsl, vadász-kolbász, parizer és ilyenmü finom vegyes felvágott 20 korona kilónként. Felhívom a közéletmezési vállalatot, hogy ezen fenti árjegyzéket sokszorosítsa, hatósági bélyeggel ellássa, azokat a jelentkező kereskedőknek díjmentesen kiszolgáltassa. A kereskedőket felhívom, hogy legkésőbbben f. hó 10-ig a közéletmezési vállalatnál ezen árjegyzéket vegyék át és üzletük kirakatának külső üvegén könnyen látható helyen fügesszék ki, ezen felül csészében, tányéron vagy tálon kirakatba helyezett élelmiszerekre is az árjegyzékben foglalt árakat tüntessék ki. Amely élelmiszer kereskedő f. hó 11-től kezdve ezen rendelkezletnek pontosan meg nem felel, kihágást követ el, melyért nemcsak pénzbüntetéssel, hanem már első ízben is az iparjog elvonásával lesz büntetendő. — *Lőcs, polgármester.*

× **Át kell venni a burgonyát.** Felszólítom mindazokat, kiknél kifizetett burgonya-utalvány van, hogy burgonyáikat legkésőbbben f. hó 7-ig a *Boros Béni-téren* levő *Herbstein-féle* rakárban vegyék át, mert ezen határidőn túl a kiadott utalványok érvényüket veszítik. — Közéletmezési hivatal vezető.

× **A fűszer árai.** A miniszternek rendelete értelmében a fűszer- és gyarmatárakért követhető legmagasabb árakat így állapítom meg: Babérlevél ára kilogrammonként 4 kor, 30 fill., bors fekete vagy fehér egész 260, bors fekete vagy fehér törött 270, bors, hosszú 120, fahéj egész 240, fahéj törött 260, gyömbér törött 80, gyömbér egész 70, köménymag magyar 40, hollandi köménymag 48, szegfűbors egész 96, szegfűbors törött 110, szegfűszeg egész 110, szerencsendió 70, szerencsendióvirág 110, vanília 1600, zergefűmag 10, mazsola 34, csokoládé 84, kakaópor tiszta héjmentes 120, tea legfeljebb 5 százalék törmelék és portartalommal kiskereskedelmi ára kg.-ként 40 korona. — *Lőcs, polgármester.*

Nem léphetik át a románok a demarkacionális vonalat.

— A francia parancsnok jelentette ezt ki a magyar hadügyminiszternek. — A román csapatok Marosvásárhelyt —

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Nemzeti Tanács ma délelőtt jelentést tett Bartha Albert hadügyminiszternek és informálta őt a marosvásárhelyi megszállás körülményeiről, továbbá utasítást kért arra az esetre, ha a románok átlépnék a demarkacionális vonalat. Bartha hadügyminiszter a következőképp nyilatkozott:

— Ma reggel a Budapesten levő francia parancsnok a leghatározottabban kijelentette, hogy a románok a fegyverszüneti feltételekben megállapított demarkacionális vonalatul nem léphetik.

Ezzel szemben a kolozsvári Nemzeti Tanács tagjai határozottan kijelentették, hogy a Gyulafehérvári nemzetgyűlésen befejezett tényként beszéltek, hogy a románok megszállják Kolozsvárt.

Budapestről jelentik: A románok, csehek és szerbek részéről megnyilvánuló mértéktelen hódítási vágy láttára felmerül a kérdés, meddig vonulnak előre a megszálló román és szerb csapatok. E kérdésre illetékes helyről ma a következő megnyugtató felvilágosítást kaptuk:

A románok és a szerbek eddigi jelek szerint kénytelenek lesznek a demarkacionális vonalat tiszteletben tartani. Az entente főparancsnokság, amelynek a szerződések megtartásáról európai fogalommal vannak a Callmanestiben most lefolyt tárgyalásokon nem hagyott kétséget arra nézve, hogy a megállapodások megszegését nem fogja megengedni. Biztosítékul az előrenyomuló román csapatok francia tisztok vezetése és rendelkezése alá kerülnek, amit a magyar közönség bizonyára nagy megnyugvással fog fogadni.

Budapestről jelentik: A hadügyminiszterium híjtóosztálya jelenti: A törzsi szorosban is előnyomulóban vannak a románok és kisebb osztagokkal elérték Brassót.

Marchegg és Dévényújfalú között a cseh osztagok megtámadták a Morava hidat és a dévényújfalusi őrházat. Őrségeink visszaverték őket. Trencsénbán felől a csehek előnyomulását jelentik.

Budapestről jelentik: Szemben az egyes lapokban közölt hírekkel megállapítják, hogy Magyarországra csak az antant keleti főparancsnokságával kötött fegyverszüneti szerződés érvényes. Magyarország fegyverszüneti állapota csak akkor érne véget, ha az antant indítatva érezné magát a szerződés felbontására. Semmi sem mutat azonban ilyen fordulatra, sőt okunk van hinni, hogy a hangulat Magyarország irányában különösen Franciaország részéről megnyugtató. Lényegesen hozzájárult ehhez a Budapestre küldött francia tiszti kirendeltség eddigi megfigyelései és információi, a melyekből mint a legfontosabb tény az tűnt ki, hogy a rend állapota Magyarországon jó formán teljesen helyreállt. A Budapesten működő francia tisztok részéről fokozott rokonszenve nyilvánul meg irányunkban és feltehetjük, hogy ez nem lesz hatás nélkül a franciaországi hivatalos tényezők eddigi jéghideg magatartására sem.

Kolozsvárról jelentik: Ma délelőtt 11 órakor sikerült Marosvásárhelylyel telefonösszeköttetést kapni. A központ azonban kijelentette, hogy a román parancsnok utasítására nem kapcsolhat. A telefonhoz kérték a román cenzort, aki kijelentette, hogy csak annak a kijelentésére van felhatalmazva, hogy a városban rend és nyugalom van. Délután 3 órakor újból sikerült Marosvásárhelylyel beszélni, ahol a román csapatok parancsnoka egy ezredes, arra a kérdésre, hogy átlépi-e demarkacionális vonalat, azt a kitérő választ adta, hogy erre nincsen semmi direktívája. Arra a kérdésre, hogy Kolozsvárt megszállják-e, így nyilatkozott:

— Erre sem adhatok választ. Holnapra várjuk az erdélyi megszálló csapatok parancsnokló tábornokát, tőle várjuk a további utasításokat.

Kijelentette még az ezredes, hogy a kolozsvári Nemzeti Tanács kiküldöttjeit szívesen látja Marosvásárhelyen. A kolozsvári Nemzeti Tanács a meghívást elfogadta s a tanács tag-

jaiból alakult bizottság holnap autón utazik el Marosvásárhelyre.

Délután telefonálják Marosludasról: Járőr csapatok átjöttek a Maros innenső oldalára, a mi már *flagrans megsértése a fegyverszüneti szerződésnek*. A román csapatok már királyfalván és Nyárádtón vannak; tehát átlépték a demarkacionális vonalat. A marosvásárhelyi román parancsnok elrendelte, hogy az állomás főnök délután fél 6 órára 46 tengelyes vonatot állítson össze, amely Marosludasra átcsapatokat fog szállítani Besztercére. Beszterce még a demarkációs vonalon belül esik.

Ma délután Marosvásárhelyről Kolozsvárra érkezett egy egyetemi hallgató, aki a román megszálló csapatok bevonulásának szemtanúja volt. Elmondotta, hogy délelőtt fél 11 órakor a Szent György-vámnál jött be 12 tagú lovasjárőr. A járőr a nemzetőrök felvezették a várba, hogy *Bikkel Gábor* őrnaggyal a nemzetőrség parancsnokával tárgyaljanak a megszállásról. Fél 12 órakor berobogott az állomásra a Szászrégeből indított különvonat, amely a románokat hozta. A román csapatok parancsnoka egy ezredes. Az állomáson két román urileány csokrot nyújtott át a parancsnoknak. A Magyar Nemzeti Tanács nevében *Antalfy-Nagy Endre* fogadta a románokat és kérte a parancsnokot, hogy a város részére és a közigazgatási hatóságok érintetlenségére vonatkozó határozatot foglalják írásba. A parancsnok kijelentette, hogy *írást semmiről sem ad*. A város lakossága nevében *Nagy Imre* polgármester helyettes és dr. *Oroszlán Endre* ügyvéd és *Tompa Gusztáv* táblabíró fogadták a románokat. A román katonák az állomás előtt gyülekeztek. Nagyobb részük a várba ment, 40—50 főnyi csapat azonban Nyárádtó irányában elvonult. Egy román hadnagy, egy volt magyarországi román tiszt kíséretében megjelent az állomásfőnöknél és kijelentette, hogy a vasutat lefoglalja. A személyze a helyén marad, de szolgálatot csak az ő parancsára teljesíthet. Egyelőre további intézkedésig vonatok nem indulhatnak. A román parancsnokot a városi hatóság *Inczédi-Jaksmann* volt főispán házában szállásolta el, ahol annak idején *József* főherceg lakott. A tiszteket a polgárságnál helyezték el.

Désről jelentik: A Besztercéről induló vonatot a román nemzetőrség ott visszatartotta. A vasúti irodákat lefoglalták és a személyzetet elzavarták. Ezért Beszterce felé és a Bethlen—Oradra közti forgalmat beszüntették.

Tekéről jelentik: A járás több községét ma román járőrök megszállták, a postát és távirát lefoglalták.

Pécsről jelentik: A város lakosai az egyes pártok, felekezetek, egyesületek, intézmények egy néphatározatban tiltakoznak minden olyan törekvés ellen, amely Pécs városát a magyar népköztársaságtól való elszakítását megkísérli.

— Minden erőnkkel követeljük — mondja a néphatározat — hogy ország-világ hallja meg

a délszlávok részéről fenyegető igazságtalanság miatt aggódó városunk kiállítását: magyarok voltunk, magyarok vagyunk, a magyar népköztársaság polgárai akarunk maradni.

Ugyanilyen határozatot hozott Baranya vármegye valamennyi járási és községi nemzeti tanácsa, valamint a vármegyében levő összes testületek és egyesületek is.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A felsőmagyarországi szervezett munkások két határozati javaslatot fogadtak el, amelyben tiltakoztak, hogy *Dula Máté* és társai a tót nemzet nevében tárgyaljanak. Kijelentik, hogy a szervezett munkások az önálló tót államot, nem pedig a cseh-szlovák államot akarják. Gyűlésünkön a tót népzríek mondták ki — így szól a határozat — hogy nem akarunk semmiféle államnak elnyomott tagjai lenni. *Dula Máté* ténykedése nem más, mint egy kis politikai csoport széthámozódása. A kormány teljesen tájékozatlan a tót nép kívánságai felől és mi szervezett munkások a legelősebb harcot indítjuk meg, minden olyan törekvés ellen, amely a tót nép elnyomására vezet.

Budapestről jelentik: Az entente hatalmakkal megkötött fegyverszüneti szerződés különböző feltételeinek végrehajtása most van folyamatban. A *Vik* alezredes vezetésével itt időző francia tiszti küldöttségnek az a feladata, hogy különböző fegyverszüneti kikötések teljesítését ellenőrizze. A fegyverszüneti feltételek egyike az, hogy Magyarország, éppen úgy mint Bulgária, köteles minden összeköttetést volt szövetségeseivel megszakítani, ami annyit jelent, hogy meg kell szakadnia a volt szövetségesek közötti diplomáciai összeköttetésnek is. E feltételre hivatkozva a francia küldöttség azt a kívánságát fejezte ki a magyar kormány előtt, a szerződésnek ezt a feltételét is haladéktalanul teljesítse, értesítse Németországot, hogy a diplomáciai érintkezést vele megszakítjuk.

E felhívás folytán a magyar Kormányának az az álláspontja, hogy a történeletről értesíteni kell gróf *Fürstenberg* Egon budapesti főtisztviselőt és a legudvariasabb formában felfogják szólítani, hogy értesítse kormányát, hogy a diplomáciai viszonyt Németországgal többé nem tarthatjuk fenn.

Budapestről jelentik: A hadügyminiszter sajtóosztálya közli: A mai napon indult el *Fehértemplomból* egy lovas francia dandár, amely Budapesten és környékén fog elhelyezést nyújtani. A dandárban marokkói spáhik és az afrikai vadászok vannak. A dandár neve *Gambetta*-dandár.

LEGUJABB.

A szegedi munkások az árak ötven százalékos leszállítását követelik.

Szegedről jelentik:

A Munkás Tanács mai ülésén elhatározták, hogy három napi ultimátumban fogják követelni az árak leszállítását; mert habár a kereskedők foglalkoztak a kérdéssel, még sem határozták el a leszállítást. Kimondották, hogy szakemberek kiküldésével felkutatják a háború előtti árukat és kényszeríteni fogják a kereskedőket, hogy ezeket a régi normális árakon hozzák forgalomba. Szigorú rendszabályokat helyeztek kilátásba, ha a kereskedők a kívánságot nem teljesítik. Kijelentették, hogy az esetben a rend fenntartásáért nem vállalnak felelősséget. A Munkás Tanács egyik szegedi iparvállalathoz és egyik pénzintézet vezérigazgatójához három tagját küldötte ki, hogy közöljék a vezérigazgatókkal, ha továbbra is megátolják alkalmazottjaik szabad szervezkedését, a legszigorúbb rendszabályokkal fognak fellépni és kényszerítik őket, hogy helyükről eltávolozzanak. A szegedi munkás pénztár igazgatóját, dr. *Niklos* Richardot a Munkás Tanács felszólította, hogy távozzék helyéről, mert állítólag több hivatalnokot felmondás nélkül elbocsátott és különben sincs megelégedve a munkáság pénztár igazgató szociális érzületével.

Internálják a Mackensen-sereget.

(Szolnokon történik a németek lefegyverzése.)

Ma Aradra érkezett Mackensen tábornagy törzskarával Braun altiszt, a Mackensen-sereg néi alakult központi katonatanács első elnöke. Az intelligens német altiszt, aki a polgári életben építész s aki a romániai harcokról több érdekes tudósítást írt a *Neckar-Zeitung*-nak, az *Aradi Közlöny* munkatársára elő a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Mi hogy hélig minden hír nélkül voltunk Romániában. Nem tudtuk, hogy mi történik hazánkban. Mikor azután mi is értesültünk az eseményekről, a mi hadseregünkben is meg alakultak a katonatanácsok azzal a kitűzött céllal, hogy felvilágosítsák a csapatokat. Az összes katonatanácsok kebeléből meg alakult a központi katonatanács, a melynek élére engem állítottak bajtársaim. Ez a központi katonatanács együtt dolgozik a főparancsnoksággal és mondhatom, hogy nagyszerűen működik együtt. Mi nem politizálunk. A mi legfőbb feladatunk az volt, hogy a csapatoknak minél simább elszállítását lebonyolítsuk, a rendet és fegyelmet fenntartsuk és a bizalmat ápoljuk tisztikar és legénység között. Néhány nappal ezelőtt a német birodalmi kormányhoz a következő táviratot intéztük:

A berlini katonatanácshoz intézett táviratunk kiegészítésül közöljük, hogy semmi körülmények között sem vetjük alá magunkat diktatúrának, bárholnan jöjjön is az. Mi a demokrácia alapján állunk és követeljük a nemzetgyűlésnek minél előbb történő összehívását. A nemzetgyűlésre mi is képviselőt küldünk. A munkás- és katonatanácsok forradalmi felhatalmazása nem korlátozhatja a kormány végrehajtó hatalmát, de felügyeletet köteles teljesíteni a kormány felett.

— Őszintén kijelenthetem, hogy a Mackensen-hadsereg emberei semmit sem akarnak tudni a bolsevizizmusról és a túlzó radikálizmusról. Erről táviratban értesítettük is a berlini munkás- és katonatanácsot.

— Elmondottuk ekkor, hogy a magyar közvéleményt az a kérdés izgatja, vajjon lefegyverzik és internálják-e a 170 ezer főből álló Mackensen-sereget? Braun erre nézve a következőket mondotta:

— A franciák azt követelik, hogy minket internáljanak. Az a követelésük, hogy mi is alá vessük magunkat a fegyverszünet feltételeinek, amelyek Magyarország és az entente között létrejöttek. Ez ellen mi a leghatározottabban tiltakoztunk, de hazánkra való tekintettel, nehogy alkalmat adjunk a franciáknak, hogy egész Németországot megszállják, kénytelenek vagyunk az internálásra vonatkozó követelés előtt meghajolni. Az internálás magyar területen történik és az internálást a magyarok, volt szövetségeseink hajtják végre. Mi most arra törekszünk, hogy embereinket meggyőzzük arról, hogy hazánk érdekében szükség van az internálásra. De garanciát nem vállalhatunk, hogy ez simán fog menni, meg kell ugyanis gondolni, hogy egy olyan hadsereg, amely négy éve áll hadban és most a hazáját maga előtt látja, nem tud egyszerűen beletörődni az internálásba. A lefegyverzésbe minden emberünk beletörődik. A lefegyverzés Szolnokon fog történni. Itt veszik át a fegyvereket a német bizottságok, amelyek a lefegyverzett csapatokat internálási helyükre irányítja. Hogy hol

lesz ez a hely, azt még nem tudjuk. Ebben az ügyben von *Schwarzkoppen* vezérkari ezredes, Mackensen tábornagy vezérkari főnöke ma délben Aradon át Budapestre utazott, hogy ott tárgyaljon a magyar kormánnyal.

— Még azt akarom megjegyezni, hogy a Mackensen-sereg minden egyes katonája lelkes híve a német köztársaságnak és azt kívánja, hogy Németországnak olyan kormánya legyen, amely mögött ott áll az egész német nép.

Beszéltünk több német katonával, akik nyilatkoztak, hogy a lefegyverzést nem bántják, de az internálás íáj nekik. Egyébként arról értesültünk, hogy a Mackensen-sereg sok katonája a mi hadseregünk egyenruhájában és polgári ruhában kelt utra, hogy hazájába visszatérhessen. Ma este is német katonák társaságában több polgári ruhás német katona jelent meg az aradi kávéházakban. Ezek a legelső alkalommal elutaznak, hogy elkerüljék az internálást.

Aradi katonák gyűlése.

(Dobák ezredes ígérete a sérültek orvoslására.)

Az aradi Katona Tanács kedden délelőtt 9 órára a városháza nagytermébe gyűlésre hívta össze az összes Aradon szolgálatot teljesítő katonákat és csendőrséget. A városháza nagyterme zsufolásig megtelt a köztársaság katonáival és a csendőrséggel, akik élénk figyelemmel és lelkesedéssel kísérték az ott történt felszólalásokat. Különösen szép látványt nyújtottak az ifjú katonák, akik egyhangú lelkesedéssel tettek fogadalmat az iránt, hogy mindenféle áramlattal szemben hű és fegyelmzett katonái lesznek a demokratikus magyar köztársaságnak. A gyűlésen a Katona Tanács bizalmi férfi testületének kibővítését is tárgyalták. Majd a különböző alakulatok megválasztották a bizalmi férfiakat. A katonagyűlést Huppert Henrik, a Katona Tanács legénységi elnöke nyitotta meg néhány lelkes szóval és rámutatott a gyűlés céljaira, majd átadta a szót Kappner Józsefnek, ki a Katonai Tanács nevében hosszabb beszédben ösmertette a forradalmat és az azt megelőző eseményeket. Foglalkozott a jelenlegi helyzettel is, fölhívta a katonák figyelmét arra a kötelesség teljesítésre, amelyet a köztársaság ma minden egyes polgárától, akár katona, akár polgár, elvár. Azután rátért a szociáldemokrata párt által fölállított minimális követelések ösmertetésére, a nép hadsereg jövőbeni fölállításának szempontjából. Külön-külön pontonként megmagyarázta a fölállított követelések jogosultságát, majd rátért a tisztek részéről most is szorványosan jelentkező erőszakoskodásra. A beérjesztett határozati javaslat a következőket tartalmazza:

Általános rendelkezés kell, mely az egész vonalon elismeri a Katona Tanácsot és a katonák bizalmi férfait, amely megtöri a reakciós parancsnokok ellentállását fölfelé és mely megakadályozza a bizalmi férfiak esetleges tulkapásait lefelé. Sürgős rendelkezés kell az új demokratikus fegyver szabályozására, amely kivészi a fegyelmi fenytőjogot az egyes parancsnokok kezéből és demokratikusan választott legénységi esküdtszékere és tisztii esküdtszékere bízta.

A legsürgősebben lakhatókká kell tenni a kaszárnyákat és emberi körülmények közé kell juttatni a kaszárnyák katona-lakóit.

A brutalitások miatt népszerűtlen, a reakciós vagy király-párti jelszavakkal handa-bandazó parancsnokokat rögtönösen el kell mozdítani.

Meg kell engedni, hogy azok a megbízható tartalékos tisztek, akiket a legénység továbbra is szolgálatban kíván tartani, december 10-ike után szerezjenek le. Meg kell akadályozni, hogy minden komandóban csak aktív tisztek juthassanak és tartalékosokat is ki kell nevezni parancsnokká.

A legénységet különösen felháborító notórius lopások és sikkasztások megakadályozására minden kaszárnyában a bizalmi férfiak bevonásával, jóléti bizottságok szervezendők.

A határozati javaslatot a gyűlésen résztvevők egyhangú lelkesedéssel fogadták el. Ezután Dupák József, Kubik Ernő és Huppert Henrik szólaltak fel. A gyűlés azután zárt sorokká alakult át és elvonult a térparancsnokság épülete elé. Dobák ezredes állomásparancsnokhoz, kit Kappner József üdvözölt a katonagyűlés nevében és elmondta a katonagyűlésen elhangzott panaszokat és kérelmeket és kérte azok sürgős orvoslását. Majd biztosította az állomásparancsnokot a legénység bizalmáról. Dobák ezredes állomásparancsnok lelkes szavakkal és meghatottan köszönte meg az üdvözlést, ígéretet tett, hogy mindennemű panaszt alaposan meg fog vizsgálni és azokat lehetőleg orvosolni fogja. Majd fölhívta a katonákat arra, hogy ezekben a rettenetes időkben kötelességeiket teljesítsék. Azután a fölvonult katonák a köztársaság éltetésével, szállás-helyeikre visszatértek.

MŰVÉSZET.

* Hefi műsor. Szerda este: Hejehuja báró Baricscsal. Csütörtök este: Hejehuja báró. — Szombat délután: Mágna Miksa. — Szombat este: Hejehuja báró.

* Rostand Edmond meghalt. Berlinből jelentik: Edmond Rostand ma éjjel Párisban meghalt. Valószínűleg, hogy a *Cyranó, Sés-tök, Chanteclair* híres íróját a spanyol náthával kapcsolatos tüdőkomplikáció ölte meg. Az irodalomtörténet a kiváló író már életében a francia klasszikusok közé sorozta.

* Nagy hangverseny a kulturpalotában. A vasárnapi hangverseny iránt a közönség különösen nagy érdeklődéssel fordult és a jegyek egy részét máris elkapkodták. A hangverseny kiemelkedő száma lesz Gerő Erzsinek a budapesti Városi Színház új csillagának fellépte, aki, többek között a Traviatta nagyáriáját fogja énekelni. Gerő Erzsit és Pogány Györgyöt az Operaház fiatal tenoristáját zongorán Dienes Oszkár kíséri. Nagy sikerre tart számot a vonósnegyes szereplése is, melynek tagja Schuck Lajos, az ismert gondnokművész szólószámmal is szerepel a gazdag műsorban. A hangversenyre a jegyek Oláh Sándor papírkereskedésében kaphatók.

* Hejehuja báró egész héten. Az a nagy érdeklődés, amely a Hejehuja báró sikerét kíséri, hogy estéről-estére vissza megy a közönség a pénztártól, arra készítette a színházat, hogy a Hejehuja báró egész vasárnapig műsoron tartsa. A II. József császár bemutatóját a jövő hétre halassza. — Délutáni előadások: Szombat d. u. Mágna Miksa. Vasárnap d. u. Kis király. — *Aradi urleány a színpadon*. Érdekes vendége lesz a jövő héten az aradi színháznak. Maross (Veisz) Vilma urleány, aki iskoláit Budapesten elvégezte, egy elsőrangú berlini színházhoz szerződött. — Szerződését a háború miatt még nem kezdhetette el. Haladását szülővárosában a jövő héten Éva címszerepében mutatja be.

HIREK.

(Vérontás egy főszolgabíró miatt.)

(Népgyűlés két halottal, sok sebesülttel.)

Budapestről jelentik: A belügyminiszter a nép kívánságára elmozdította állásától Almády Pál pamászi főszolgabíró. Helyére a volt gödöllői szolgabíró, Kiss Tibort rendelte ki, aki teljes megaláztatással kezdte meg működését. Ennek ellenére Almády állandóan bejárt a hivatalba, ott az embereket és Kiss Tibort folyton azzal vádolta, hogy kitarták állásából. Erre a falubeliek azt követelték, hogy Almády távozzék a faluból. Az azonban nem történt meg, sőt ellenkezőleg a felfüggesztett főszolgabíró erőszakoskodása vasárnap véres incidensre vezetett.

Vasárnap délután Pomázon nagy népgyűlés volt a felfüggesztett főszolgabíró ellen. Almády az ő személyes védelmére több csendőrt és katonát rendelt a háza elé. A népgyűlés után többen a résztvevők közül a főszolgabíró háza elé mentek. Egyszerre két lövés dördült el a lakásból. Almády és fia rádőlt a tömegre. Két haláleset és egy súlyos sebesülés volt a lövések eredménye. A tömeg, amely eddig nyugodtan viselkedett, erre felháborodott, többen revolvert vettek elő, lövöldözés keletkezett, amelyben egy Horváth nevű hadnagyot súlyosan megsebesítettek. Budapestről egy tengerész-különítmény ment ki a rend helyreállítására és 24 óra alatt fegyveres beavatkozást nélkül helyre is állt a községben a nyugalom.

Károlyi Mihály beteg. Budapestről jelentik: Károlyi Mihály miniszterelnök néhány nap óta gyengélkedik, de azért a mai napig bejárt hivatalába és részt vett a kormány munkájában. Ma éjjel állapota rosszabbra fordult és erősebb láza van, úgy, hogy orvosai elhatározására kénytelen ágyban maradni.

Új pénzügyminiszteri államtitkár. Budapestről jelentik: A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kormány Vértess Sándor dr. miniszteri tanácsost és dr. Exner Zsigmond közgazdász bizót pénzügyminiszteri államtitkároká nevezte ki.

Az újvidéki szerb nemzetgyűlés elmozdította állásától a kormánybiztos. Budapestről jelentik: Balogh Ernő, az újvidéki kormánybiztos Budapestre érkezett, hogy jelentést tegyen az újvidéki eseményekről. Az úttelen szerb nemzetgyűlés, ugyanis kimondotta a szerb lakta területek elszakadását Magyarországtól. Ugyanakkor a nemzetgyűlés elmozdította az állásától Baloghyt.

Egyetem tanárok kényszernyugdíjazása. Budapesti telefonálja tudósítónk: A kultuszminiszteriumban nagyarányú munka kezdődött az egész magyar kulturális és közoktatási közigazgatás újjászervezésére. Magának a miniszteriumnak átszervezésére négy tagú bizottságot küldtek ki. A bizottság jelentékeny decentralizációt tervez, amiáltal maga a miniszterium hatáskörét tehermentesítették. Most folyik az előkészület a középiskola újjászervezésére is. E mellett rendezik az egyetem kérdését is és a reorganizációnak szemléltető részletei is lesznek. Úgy hírlik, hogy közelről tíz öreg egyetemi tanárt, köztük Beöthy Zsoldot és Concha Győzöt nyugalomba küldik.

Családi viszály a Hohenzollern házban. Mázából jelentik: Egy holland távirati froda jelenti, hogy a volt német császár és a trónörökös közt igen komoly ellentét keletkezett a forradalom kitörését megelőző napokban. A trónörökös a legérelmesebben azt követelte, hogy a császár mondjon le az unokája javára és így megszüntessék a monarchiát. A császár áthuzta ezt a számítást. A trónörökös levelet írt az anyjának és ebben az atyját, mint a forradalom okozóját a legbrutálisabban inzultálta. A császár megtiltotta családja tagjainak, hogy a trónörökössel érintkezzenek.

Eljegyzés. Topp Annalát eljegyezte Marksteiner Károly. (Minden külön értesítés helyett.)

Meghívó. Az Aradi Rókkant Tanács Jóló hó 4-én, szerdán este 6 órakor a beteg-egészségügyi bizottság helyiségében (ipartestületi tanácskozó ülést tart. — Elnökség.

Szociáldemokrata népgyűlés Nagylakon. December 1-én és 2-án Nagylakon a szociáldemokraták népgyűlést tartottak. Délután 2 órakor Opré János t. hadnagy, hírlapíró, a kerületi szervezet elnöke megnyitotta a gyűlést, azután Morvacsik Lajos meggyesegyházi kiküldött tartott hosszabb beszédet tót nyelven. A gyűlés este későn ért véget Lehoczki János beszédjével. 2-án délelőtt Klinger Hugó budapesti villamossági titkárt küldte le a budapesti szociáldemokrata párt vezetősége, aki a pártprogramról hosszabb beszédet mondott. Mindkét napon mintegy 4000 főnyi hallgató volt. 2-án a gyűlés Opré János román nyelven, mondott beszédjével ért véget. A nép megértette a magaslatos törekvéseket és mindvégig a legnagyobb élénkséggel honorálta a szónokokat.

Aradiak olasz fogságban. Mayer 33. gy. e. hadnagy olasz fogságból hazatérve értesíti az érdekelteket, hogy az alábbi aradi fiukkal volt együtt a maniagói fogolytáborban, kik jó egészségben kerültek az utolsó napokban fogságba. Niedermayer Ferenc gyógyszerész hadnagy, Csungán Aurél 33. gy. e. hadnagy, Kádás Tibor 33. gy. e. hadnagy, Szeicz Ferenc 33. gy. e. hadnagy, Schadt Ottó 33. gy. e. hadnagy, Jurányi Ede 33. gy. e. hadnagy, Schulder János 33. gy. e. zászlós, Seidner Ernő 28-as vadász-zászlós, Becker Vilmos 28-as vadász-zászlós, Riegler Jenő 28-as vadász-hadnagy, Niedrileki Dezső 44. gy. e. hadnagy.

Aradi ügyvédek eskütétele. Az 5506—1918. M. E. sz. rendelet szerint az ügyvédi kamara székhelyén lakó ügyvédek az új ügyvédi esküt a kamara választmánya előtt teszik le. Felkérem ezért az Aradon lakó ügyvéd urakat, hogy f. hó 4-én, szerdán d. u. 6 órakor az eskü letétele végett az ügyvédi kamaránál megjelenni és ezen alkalommal ügyvédi okleveleiket is elhozni sziveskedjenek. — Dr. Párecz Béla kamarai elnök.

Három hónapra ellátták liszttel a lakosságot. Megirtuk már, hogy az aradi malmokban lévő lisztkészletet nem szállítják el Aradról, hanem kiosztják a lakosság között. Tegnap délután értekezletet tartott ez ügyben a közéleti-mezési vállalat Löcs Rezső elnöke alatt, részt vettek az országos közéleti-mezési vállalatnak és a szociáldemokrata pártnak kiküldöttjei, Halmos Dezső, a közéleti-mezési vállalat ügyvezető-igazgatója, Csepely László és Winkler József, a Nemzeti Tanács tagjai és a Neuman-gyár megbízottja. Alapos megbeszélés alapján kimondotta az értekezlet, hogy december 15-től március hó 15-ig, tehát három hónapra kiadják az egész lakosságnak a lisztet. A városnak jelenleg száznegyven vagon lisztje van, ebből százhusz vagonot osztanak szét a lakosság között, 20 vagon lisztet a hadfelszerelési gyárak munkásai kapnak. A jövő héten már megkezdik a lisztkiosztást, a lisztet a malmokból közvetlenül kapja a közönség.

Halálozás. Kohányi Hedvig életének 30-ik évében elhunyt. December hó 4-én délután fél 4 órakor temetik. Előkelő rokonság gyászolja.

Cérnaosztás az ipartestületen. A pamfokszó utolsó küldeményéből mindazok, akik eddig jelentkeztek, ezen a héten csütörtökön, pénteken és szombaton, mindenkor csak a délelőtti órában 9 és 1 óra között, átvethetik a számukra leérkezett 2—2 ezer méter cérnát. E cérna csakis a férfi- és női szabók számára van kiutalva s azok, akik részüket a kitűzött napokon nem veszik át, úgy vétetnek, mintha arról lemondtak volna. Ez a visszamaradt cérna a későbbben jelentkezett szabóknak fog vasárnap délelőtti 8—10 óráig kiosztatni. — A szakosztályok elnöksége.

A Diákszázad azon tagjai, kiknek katonai egyenruhájuk van, kötelesek megjelenni holnap délelőtti fél 10 órakor a kulturpalota előtt. — A Diáktanács.

A leszerelési díjak kifizetése. Az életveszélyes tolvakodás elkerülése és a kifizetés rendben való lebonyolítás végett az érdekelteket figyelmeztetjük, hogy f. hó 4-én, szerdán csak A—E-ig, 5-én csütörtökön F—K-ig, 6-án, pénteken L—P-ig, 7-én, szombaton R—V-ig történnek csak kifizetések. — A vezetőség.

Változik a záróra. Budapestről jelentik: A széninség egyre fenyegetőbbé vált. Most már a Zsilvölgye is el van zárva és onnan sem kapunk szenet. Ezért a szénkormánybiztos a legradikálisabb korlátozásokat rendelt el. — Ezentul az üzletek zárórája délután 4 óra. — Minden hivatalban a közhivatalok kivételével 8—3 óráig lehet dolgozni. Az élelmiszerüzletekben ezentul 7 órakor zárnak. Színházak, mulatók, kabaré, kávéházak, vendéglők zárórája egyelőre nem változott.

Katonaorvosi szolgálat. Felkérem azon orvos urakat, akik hajlandók a katonaorvosok leszerelése következtében orvos hiány esetén orvosi szolgálatot (kórházi és csapatszolgálat) vállalni, megbeszélés céljából f. hó 5-ig bezárólag sziveskedjenek felkeresni a Fischer, Eliz kórházban d. e. 10—11-ig és d. u. 4—5-ig. Dr. Jankó Béla törzsorvos.

Kérésem a nagyközönséghez! A Rókkant Tanács elhatározta, hogy első béke karácsonyát úgy tartja méltóképpen megünnepeletnek, hogy a rokkant bajtársakat, hadi özvegyeket és árvákat ruhával, cipővel, fával és pénzüggyel fogja megajándékozni. Ezért kéri a nagyközönséget, hogy úgy férfi és gyermek ruha és cipő és más egyéb ajándékaikat, ugyszintén pénzüggyi támogatását nyugta ellenében Stein Mór fűszerkereskedésében Forray-utca adja le. — A Rókkant Tanács.

Eredeti pályadíj. Kopenhágából jelentik: A „Politiken” című itteni lap pályadíjat tűzött annak, aki olyan husz személyt tud megnevezni, aki a háboruban nagy befolyást gyakoroltak és előreláthatólag bele kerülnek a történelembe. A pályázaton rendkívül sokan vettek részt és a lap szerkesztősége a következő megoldás beküldőjének adta ki a díjat: Vilmos császár, Hindenburg, Ludendorff, Tirpitz, Bethmann-Hollweg, Miksa badeni herceg, Scheidemann, Lloyd George, Grey, Kitchener, Clemenceau, Joffre, Foch, Miklós császár, Miklós nagyherceg, Kerenski, Lenin, Venizelos, Enver pasa, Wilson. Sem olyan magyart, sem olyan osztrák embert nem ismernek a külföldön, akinek a nevét érdemeitné megemlíteni. A jutalom egy Brüsszelbe és onnan vissza utazásra jogosító vasúti jegy volt. A nyertes egy kopenhágai.

Az aradi közszolgálati alkalmazottak tanácsa ez uton értesíti a bizalmi férfiakat, hogy a mai naptól kezdődőleg a fű felszeres. iskola tanári szobájában (I. emelet jobbra) irodáját megnyitotta s az naponta d. u. 6—7-ig a bizalmi férfiak rendelkezésére áll. Ezzel kapcsolatosan felkéri az elnökség a bizalmi férfiakat, hogy a belépési nyilatkozatot aláírva, kimutatásban foglalva a tagsági díjokkal együtt lehetőleg f. hó 7-éig (szombat) az irodában leadni sziveskedjenek.

Az Aradi Athletikai Club kéri tagjait s az egyesület iránt érdeklődőket, hogy 7-én, azaz szombaton délután 6 órakor a város-háza emeleti tanácstermében a klub tevékenységének felvételére irányuló módosított megbeszélés céljából megjelenni sziveskedjenek. — Az elnökség.

Harcérről visszatért ügyvédeknek, kereskedőknek és iparosoknak méltánvós áron szállít papír és írószereket, nyomtatványokat Pichler S. papírkereskedése és könyvnyomdája, Bohus-palota. Telefon 308.

Keresk. szakoktatás. (Könyvitel, gyors- és gépírás stb.) Belratkozás a dec. kezdődő tanfolyamra Lázár Vilmos-u. 2.

Orvosi hír. Dr. Löw Mihály orvos rendel d. e. 8—9-ig és délután 2—4-ig. Sárosv-u. 1. (Földszint.)

Az aradvárosi fű felszekerkedelmi iskolában a f. é. december havi magánvizsgálatok írásbeli része f. hó 16-án reggel 8 órakor veszik kezdetüket. Ugyanekkor fognak megtartatni az esedékes pótló és javító vizsgálatok. A tanulókat pontos megjelenésre szólítja fel az intézet igazgatósága.

Középiskolai tanulók magánvizsgálatra felelősség mellett előkészítettnek. Engel, Lázár Vilmos-u. 2.

Adomány. Nacs Károly Muszkáról 10 koronát küldött Erdélyi Pál ravatalára szénkorszerű megváltása címén.

Morzszakat kapunk Ausztriától.

(Nagy Ferenc miniszter nyilatkozata.)

Budapestről jelentik: Fényes László december 1-én Tiltakozás címen közleményt tett közre, amelyben elítélően nyilatkozott arról, hogy a kormány Német-Ausztriának élelmiszereket adott. Erre vonatkozólag Nagy Ferenc közlelmiszerügyi miniszter Az Est szerkesztőségéhez levelet intézett, amelyben kijelenti, hogy az ország érdeke tette szükségessé, hogy ezeket az élelmiszereket Ausztria részére átengedjük, ezzel szemben az Ausztriától kapott ellenérték a következő:

1. A magyar állampolgárok által Német-Ausztriában vásárolt és kifizetett árukat, amennyiben azok nem állami rendelkezés alá tartozó áruk, kiadják. Hasonlóképpen kiadják a külföldön és a német-osztrák határon feltartóztatott árukat is.

2. Német-Ausztria átenged Magyarországnak 50 ezer férföltönyt papirmentes anyagból, száz ezer méter papirmentes szövetet, 74 ezer méter öltöny-szövetet, kétezer nagy orsó varrocérnát, 60 ezer pár férfi lábbelit, 100 vagon alumíniumot, öt vagon ólmot, 15 vagon rezet és rézhulladékot, 1 vagon króm-vasat, 20 vagon nemes acélt, 15 vagon kasza-acélt, 15 vagon kész kaszát, 20 vagon vascsövet és csatorna-alkatrészt, ötezer kilogramm karlsbadi-sót, ötezer kiló karlsbadi-sóport, 500 láda eredeti karlsbadi-Sprudelsteint, 4 vagon klórsavat és kálit, 1 vagon klórsavas kálit, 100 kilogramm foszfort, 14 vagon ammóniák-sót, 8 vagon vegyiszer és gyógyszer, 2 vagon parafint vagy 3 vagon gyertyát, 7 vagon rotációs papírt, 3 vagon fényezett tekercspapírt és 30 vagon kammerz-papírt.

Bécsből jelentik: Az olasz lapoknak Bécsbe küldött tudósítói szomorú képet nyújtanak tudósításukban Bécs nyomorúságos helyzetéről. Fraccoli azt táviratozza a Corriere della Serának november 29-ikéről, hogy Bécsben már csak hét napra való liszt van, burgonya, zsír és hus egyáltalában nincs. Ha legfeljebb tíz napon belül nem jön élelmiszer, beköszönt az éhínség. Az entente kormányoknak követelniük kell a magyaroktól és csehekől Bécs számára élelmiszert, nem pedig kérni, mert ez nem vezet eredményre.

A MOZI.

* Az embervadász. (Bűnügyi dráma az Uránia-színházban.) Egy napon, késő éjszaka megszólal a telefon Nick Fantomnak, a hírneves detektívnek dolgozószobájában. A detektív füléhez emeli a kagylót, hallgatózik, azonban csak két szót ért meg a szavakból: Nick Fantom?!... Segítség!... Nick Fantom izgatottan kezd el kutatásait a rejtélyes ügyben. Az érdekesítő és sablonos detektívtörténeteket magasan felülmúló detektívdrama abból áll, hogy Nick Fantom, a tőle megszokott bravúrral és szenzációval kibogozva egy szövevényes bűnügy szálait. A mindvégig változatos és izgató cselekmény folyamán a detektív egy gyilkosságot derít ki és megállapítja, hogy a meggyilkolt hívta fel azon a rémes éjszakán. Úgyes trükkkel leleplezi az agyafúrt gonosztevőket. A film a Nick Fantom-sorozat egyik legjobb képe és nagy tetszést fog aratni szerdai bemutatóján. A címszerepet az utólrétegetlen Max Landa játssza. A három előadás négykor, félhatkor és hétkor veszik kezdetüket.

* Jack, a csodamajom — az Apollóban. Régóta nem volt oly hatalmas siker színhelye az Apolló-színház, mint tegnap és ma, amikor a Kinema szenzációs filmjét, a „Kincsés Jack” lett játszva zsúfolta házak mellett. Ez a kép, amely oly nagy vonzerőt gyakorolt a közönségre, méltán megérdemli a rendkívüli érdeklődést, mert hasonló zsánerű és érdekességű film nem igen került még Aradon vetítésre. — Maga az a tény, hogy egy majom oly szerepet alakít, amely bármely mozzinésnek is becsületére válnék, rendkívüli érdekességet biztosít a filmnek, azonban ezenkívül is a legnagyobb kiváltságokat is kielégíti a kép érde-

kes akciója és cselekményének izgalmassága. A csodamajom a furfangos ékszerlopások egész sorát követi el és milliókra menő diadémokat lop össze gazdáinak, egy kalandor-párnak. A bámulatos produkciókkal és leleményes trükkökkel teli kép még szerdán és csütörtökön kerül vetítésre, még pedig minden délután 4-kor, fél 6-kor és este 7 órakor.

Hatvankét milliárd kártérítést követel az entente.

(A tavaszra várja Wilson a békét.)

Berlinből jelentik: Hágai híradás szerint a liberális Daily Mail írja: A kártérítésre vonatkozólag a szövetségesek a következő követeléseket állították fel:

1. A Belgiumban és franciaországban okozott károk, amelyek két és félmilliárd fontra becsülhetők, megtérítendőek. A kártérítés több éven át fizetendő.

2. A területek összes elpusztított házait német munkásoknak kell felépíteni és az ahhoz szükséges anyagot német munkások útján kell beszerezni.

3. Az elpusztított hajótérért is megfelelő kártérítést kell adni.

4. Belgiumnak és Franciaországnak a kártérítésen kívül minden egyéb okozott kár megtérítendő.

5. Németország aranykészlete kiszolgáltatandó a szövetségeseknek.

6. Az entente a német szénbányák nyeresége után adót szed, amelyet évek során át kell fizetni.

7. Az olaszországban, Szerbiában és Romániában okozott pusztításokat is jóvá kell tenni.

Washingtonból jelentik: Wilson a kongresszus mai ülésén nagy beszédet mondott. Kijelentette, hogy a teljesen befejezett békeszerződést a jövő tavasszal várják. Azután rövidesen vázolta a következő három évre terjedő politikai programját.

— Tévedés volna, mondotta Wilson, ha Amerika programját a világ-politika szerint akarnánk irányítani, amely még nem ismeretes.

Amikor az elnök kijelentette azt a szándékát, hogy a békekonferenciára Európába utazik, a demokraták megtapsolták, míg a köztársaságiak hallgattak. Beszéde háromnegyed óráig tartott s a demokraták hangos ujjongása között hagyta el a termet. A köztársaságiak tartózkodtak minden véleménynyilvánítástól.

Berlinből jelentik: A Züricher Morgenzeitung közli a párisi lapoknak ama jelentését, hogy az entente-miniszterek londoni tanácskozásának az a célja, hogy meghosszabbítsák az 1914. évi londoni egyezményt a béketárgyalásokon tulmenő időre.

KÖZGAZDASÁG.

— Minimális értékpapír árfolyama. Budapestről telefonálja tudósítónk: A tőzsde tanács tegnap tudvalevőleg elhatározta, hogy újra megállapítja azokat az árfolyamokat, amelyek alól minden kötés érvénytelen. Ezek a minimális árfolyamok, amelyek holnap életbe lépnek, a következők: 4 százalékos aranyjárdék 78, 6 százalékos hadikölcsön 85, Magyar hitel 872, Osztrák Hitel 600, Agrár bank 690, Magyar Bank 700, Hazai bank 440, Kereskedelmi bank 4400, Fabank 580, Adria 1180, Atlantika 990, Konkordia 560, Viktória 1200, Államvasút 740, Fegyvergyár 600, Ruggyanta

820, Szégyetárjárdék 830, Ganz 3300, Rimamurányi 880, Nasic 1250.

— Hogyan kaphatnak anyagot a háborúból hazatért kisiparosok. Az aradi vaskereskedőket igen sűrűn keresik fel a háborúból hazatért kisiparosok, hogy iparuk folytatásához szükséges anyagot vegyenek. Az aradi vaskereskedők legelsősorban a katonai szolgálatot teljesített kisiparosoknak akarnak csekély készletükből juttatni és ezért a kereskedelmi és iparkamara ez utótt figyelemzett az iparosokat, hogy minden elhosszított katonai tartás magánál leszerelési igazolványt, mert az aradi kereskedők csak e leszerelési igazolvány felmutatása után szolgálnak ki árut. A visszaélések elkerülése céljából a kereskedők pontos jegyzéket fognak vezetni arról, hogy kinek mennyi anyagot adtak ki. Helyes volna ha ez a rendszert a vaskereskedőkön kívül a többi aradi nagyobb cégek is meghonosítanák.

Két szerelmi dráma.

(Gyilkos katona. — Aki lelőtte vetélytársát.)

Ma este 6 órakor a Hajó-utca 1. szám alatti levő nyilvános mulatóban egy Vakár János nevű leszerelt katona, aki a katonai cipészműhelyben dolgozik, agyonlőtte kedvesét, Lakatos Mariskát, a mulató 28 éves alkalmazottját. A rendőrség részéről dr. Weil Károly tb. rendőrkapitány, dr. Kabdebó György tisztii orvos és Szabó detektív mentek ki és a helyszíni szemle, továbbá a mulató alkalmazottainak vallomása alapján megállapították, hogy Vakár ebédután meglátogatta a leányt, aki este 6 órakor vidám kedélyhangulatban megvacsorált. A fiúnak is küldtek vacsorát. Vacsora után Lakatos Mariska visszament a szobába. Husz perc múlva lövés dördült el. A szomszéd szobából berohant egy leány, aki hallozza, amikor Vakár így jajveszékelt:

— Mariska ne halj meg! Engem be fognak zárni.

A rendőri bizottság megállapította a golyó irányából, hogy Vakár lőtte a leányra, aki néhány pillanat múlva meghalt. A katona tagadja, hogy ő lőtte meg a leányt és állhatatosan megmarad amellett, hogy Lakatos Mariska játszott egy szolgálati karabélyival, amely véletlenül elsült s így történt a szerencsétlenség. Vakárt őrizetbe helyezték.

A másik gyilkosság késő este történt a vasúti állomás környékén. Este a vasúti állomásról telefonon jelentették a központi ügyeletnek, hogy a vasúti állomás környékén egy ismeretlen ember, aki elmenekült, lelőtt egy embert. Az áldozat bevándorolt az állomás katonai üdülőtelepre, ahonnan a mentők a kórházba szállították. Dr. Weil Károly tb. rendőrkapitány éjjel 11 órakor kihallgatta a súlyosan sérült embert, Kunz Mihály 28 éves kovácsmestert, aki elmondta, hogy Kocsis Sándor 20 éves Máv. géplakattal együtt lakott Ottinger Viktornéval, a kinek férje akkoriban katona volt. Ottingerné mindkettőjüket boldogította és viszonyuk is volt vele. Novemberben elköltözött, mert megtudta, hogy Ottinger hazatért Albániából. Elmondotta azt is, hogy Kocsis megfenyegette az asszonyt, ha továbbra is vele, Kunzsal él, akkor mindkettőjüket agyonlővi. Ma este Kocsis eljött érte, hogy menjen el Ottingernéhez. A vasúti állomás környékén Kocsis előrántott egy nagy pisztolyt, amelyet a németektől vásárolt és mellébe lőtt. Kunz, akinek tüdejét furta át a golyó, aligha marad életben.

Késő este Szabó detektív előállította a 20 éves kocsist, aki sirva vallotta be, hogy lelőtte Kunzot, de hogy miért tette, azt nem tudja. Elmondotta, hogy teljesen rabja volt az asszonynak, de azt tagadja, hogy megfenyegette volna akár Kunzot, akár az asszonyt és azt is tagadja, hogy valaki felbújtotta volna. A siránkozó fiatal embert őrizetbe helyezték.

Mit veszítettünk Szerbia kiűritésénél.

(Az Armeo-Oberkommando és báró Rhemen szerepe.)

Szerbia kiűritésénél tudvalevően felbecsülhetetlen veszteség érte a monarchiát. Az evakuálás nem történt meg idejében, a felhalmozott áru és állatállomány elszállítására már nem volt idő és amit mégis elbírtak szállítani, az is veszendőben ment, mert Szabadkán a szerbek utóérték a küldeményeket és saját céljaikra lefoglalták. Hogy a szerbiai események milyen körülmények között mentek végbe és milyen pusztulás folyt le odalenn, arról Bajor Sándor főhadnagy, a volt belgrádi katonai vágóhid főfelügyelője és a huszmillió üzem vezetője munkatársunk előtt a következőket mondta el:

— Belgrádban a Militär-Schlachthaus vezetője voltam, amelyet a szerbek francia és belga pénzen 15 milliónyi költséggel építettek fel. Az üzem a háború során megakadt, két évvel ezelőtt több milliónyi költséggel a monarchia újrapépítette. Az üzem óriási kiterjedésű volt, az összes frontokat, a tengerpartot és Bécsét is innen láttuk el. Október 23-án kaptunk parancsot az evakuálásra, igyekeztünk mindent megmenteni, de már későn volt. Az Armeo-Oberkommando elkésve adta ki a parancsot és alig néhány nap múlva a pétervárad községi hatóság közegei dob szóval kihirdették a horvát nemzeti tanács megalkulását. Negyedórával később már teljesen felborlott a rend, kitört a forradalom. A millió állatállományokat és készárut nem sikerült hazahozatni, kénytelenek voltunk a marhákat és a juhokat a Stara Pazova-i és az ófutaki Schlachthausdepotnak és a pétervárad Vichsammelstelletnek, a disznókat az újvidéki Schweinemästereinek, a lovakat, ökröket, kocsikat, zsir- és szalonnakészletet, rengeteg más husárut és 100 vagon szén nyugta ellenében a pétervárad Materialdepotnak átadni.

— Ezzel azonban nem tudtuk a millió állományokat megmenteni, mert a Materialdepot helyiségei később a szerbek elfoglalták és a mi táradózásunk hiábavalónak bizonyult. November 2-án a helyzet már teljesen vigasztalan volt. A forradalmárok betörték a raktárakba, a megmaradt élelmiszereket elhordták, az italos hordókba belöttek, azok tartalmát részben kiitták, részben kifolyatták. A fejősteheneket és vágómarhákat Újvidékre akartuk áthajtani, a hidon azonban nem engedték át őket, így ezek a drága sertésállományokkal együtt vagy a marialócok zsákmányai lettek, vagy elpusztultak. 1000 mm. búzát és 1800 mm. tengerit is széjjelhánytak.

— A mi gvárankkal egyidejűleg a belgrádi cukorgyár is tönkrement, ezt az *átvonuló németek pusztították el*. Ugyanerre a sorsra jutott a dohánygyár, ahol 15 vagon kész dohányáru rekedt.

A kár, amit mi odalenn szenvedtünk, felbecsülhetetlennek tartom. Egész Szerbiát a monarchia művelte meg és az egész vonalon olyan termés volt, amelyet még soha nem értek el. Az ódiom természetesen az AOK-ot illeti, amely nem volt előrelátó és mi hasztalan kértünk segítséget és tanácsot, a Neben-ettepe főnöke, Pustc vezérkarvezető, Lipavszky főhadbíró parancs nélkül nem segíthetett a helyzeten és épp úgy tehetetlen volt a szerbiai katonai kormányzóság, az úgynevezett MGGS. Az a három divízió entente-sereg, amely ellenünk indult, ellenállás nélkül, színter-besétált a szerb területre és a legdusabb zsákmányt ejtette.

— A szerb területek katonai kormányzója, Rhemen báró unokahugával, Mitz Spetzlerrel együtt menekült, a kormányzó maga is igyekezett sok holmit „menteni”, a hajót különböző dolgokkal rakták meg, köztük a kormányzóság készpénz-készletével, amelyből 16,000,000 koronát Újverbáson leadtak. A fennmaradt 1,600,000 koronát Pesten vitték el tőlük.

A szerbek már ottlétünk alatt is hangoztatták, hogy *Torontálmegyét, Temes megye egy részét és Bácska déli részét megtartják maguknak és onnét semmilyen körülmények között nem fognak kimenni*. Abban az esetben pedig, ha a horvátokkal nem tudnak megegyezni, akkor

Szerémmeget is követelni fogják. A szerbek és horvátok megegyezését én kizártnak tartom, a vallás is erősen elválasztja őket és a horvátok sohasem tudnának belenyugodni a szerbek vezetőszerepébe. Így hát közöttük még további bonyodalmak várhatók.

— A szerbiai eseményekről terjedelmes jelentést tettem a magyar hadügyminiszternek, kérem a hiteles tanúk által aláírt jegyzőkönyvem elfogadását, ami meg is történt.

Hohenzollern Vilmos és a homoszekszuálisok.

(A császár Eulenburgék karmal közt.)

A „Roland von Berlin” című lap rendkívül érdekes közleményben számol be arról a viszonyról, mely a volt német császár s Eulenburg herceg köre között volt. Ez a barátság, az említett lap szerint, szoros összefüggésben van a császár katasztrofális politikájával, mely, végül világháborúra vezetett.

A homoszekszuálisitás abnormális természeti állapot, de nem büntetendő cselekmény. A német büntető törvénykönyv azonban más álláspontra helyezkedett. Hirschfeld Magnus egészségügyi tanácsos egy alkalommal a következő találó bonmot mondotta: — „Mintán a homoszekszuálisok egy elnyomott társasághoz tartoznak, nem lehetnek őszinték s kénytelenek a világ előtt állandóan álarcot viselni”. A törvény szigorától való félelem kifejlesztette bennük a karakternélküliséget, a nőességet, a pletykázó hajlamot, a hízlekedést és a hazugságot. A folyamatos rettegés, a leleplezésről való félelem nagyfokú szolidaritást teremtett közöttük. Ez az összetartás fennáll az egész földön s Londonban, Párisban, Rómában ép úgy vannak találkozó helyeik, mint Bombayban, vagy Kairóban. Megvannak az ismertető jeleik, melyekről a legelhagyatottabb, vagy a legnépesebb helyen is megismerik egymást. Királyok, nagyhercegek, fejedelmek, grófok tartoznak e szövetséghez. Befolyásuk internacionális és a politikában is a népek kárára érvényesítették ezt.

II. Vilmos császár, uralkodásának egész ideje alatt, ennek a klikknek a kezében volt.

A klikk vezetője Németországban Eulenburg Fülön herceg volt. Már Caprini bukása Liebenberghen Eulenburg birtokán következett be. A császár északi utazásai örvendetes alkalmakul ki-nálkoztak, hogy a hált az államsfő körül mind szorosabbra vonják. A Hohenzollern jachton csupa homoszekszuális ügynök vette körül a császárt. A hízelgők ott térdeltek az államsfő előtt, midőn prédikációkat tartott s valóságos közp-kori misztikus játékot űzték a császár személyével. Eulenburg gondoskodott arról, hogy Vilmos legintimussabb lakája a homoszekszuálisok táborából kerüljön ki. S miután a hatalmasoknak sincs titkuk az inasok előtt: Eulenburg, mindig pontosan értesült milyen kedvben van a fejedelem, mit mondott, kiről beszélt és milyen véleményt árult el.

A homoszekszuális liga, mint említettük, internacionális. Sok idegen nemzetbeli diplomata tartozik közéjük és így történt meg, hogy a volt császárnak minden meggondolatlan és alkalmi nyilatkozata azonnal a világ összes miniszteri szobáinak közkinésévé lett. Amit a császár a franciákról, az angolokról, vagy a „sárga majmok”-ról valaha mondott: huszonnégy óra alatt ott volt Párisban, Londonban és Tokióban.

Az ismert Eulenburg-pör miatt guny és szatíra hullott Németországra. A porosz udvar a föld összes éclapjainak martaléka lett s ezek a kedvező alkalmat könyörtelenül ki is használták. A császár nimbusza egyszerre oda volt s megrendült az általános hit a német erőben. A bekezdés megkezdődött s nekünk menni kellett a bor-

zalmak elé, melyeknek iszonyát a titáni német néperő négy évvel hosszabb ideig tudta kitartani.

Igy beszél a világtörténelem az utolsó Hohenzollern katasztrófájánál.

Felelős szerkesztő:
TELLER KALMAN.

Apolió-színház.

1918. dec. 4-én:

Kinosos Jack.

Egy millió nyakék története 4 felv.

Az előadások hétköznapokon 1, fél 6 és 7 órakor. Ünnepe-
napokon és vasárnap, 3, fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor
kezdődnek.

Uránia-színház.

1918. dec. 4-én:

Embervadász.

Detektív dráma 3 felvonásban.

NYILTÉR.

Az ezen sorral a közönségtől nem vállalunk felelősséget.
Limbeck János és fia „Első m. kir. szab. ércokporos-
gyártó és temető-építész-vállalata” Arad.

„Baldogot a halottak, akik az Urban halnak meg.”

Alóliroftak lelkiük mély fájdalommal, de az élet és halál Urának legszentebb akaratában megnyugodra tudatják, hogy

Kohányi Hedvig

életének 80-ik évében, folyó évi december hó 2-án, d. u. 5 órakor az örökkévalóságba költözött.

Szeretett halottunkat folyó évi december hó 4-én, d. u. 4 órakor fogjuk az aradi felső temető halottas csarnokából az ugyanottani családi sírkertben, a feltámasztás és a boldog viszontlátás reményében, a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint örök nyugalomra elhelyezni.

Az engesztelő szentmise áldozatot a megboldogult lelki üdvéért a főtiszteletű Minorita-nyák szentegyházban folyó évi december hó 12-én, reggeli 9 órakor mutatattuk be a Mindenhatóknak.

Nyugodjék békében! Az örök világság fényes-
kedjék neki!

Aradon, 1918. évi december hó 2-án.

Kohányi Róbert, ny. pénzügyi tanácsos, mint testvér, öz. Bardócz Sándorné szül. Kohányi Beila, dr. Kohányi Viktor itélő-táblai bíró, Selymágy Adolfné szül. Kohányi Irma, dr. Kohányi Zoltán sorhajkapitány, rétháti Kovér Akosné szül. Kohányi Rózika, Kohányi Margit, ifj. Kohányi Róbert, dohánygyári szertárkezelő, Kiss Zoltánné szül. Kohányi Zelma, Kohányi Tibor, mint unokája és húga, öz. Kohányi Morné szül. Kassai Mária, öz. Kohányi Károlyné szül. Csákányi Irma, id. Kohányi Róbertné szül. Thoma Henriette, sógoróni. Ugyiszintén számos más rokon, a jóbarátok és jóismerősök nevében is. 27

Urasági-inas állást keresek

Középkorú jó bizonyítvánnyal rendelkező, maszirozáshoz és borotváláshoz értek.

Kas Flora, Wesselényi-u. 27.

Dr. Fuchs Albert

katonai szolgálatából visszatérve

Ügyvédi irodáját

Aradon, Erzsébet királyné-körút 9. sz. a.

megnyitotta.

Ügyvédi irodámat

Boros Béni-tér 3. szám alatt

megnyitottam.

Telefon 838.

Dr. Zeiner Gusztáv

Ügyvéd.

8655.

